

28. juni 2011

Statusnotat om tiltag i det danske kvoteregister siden Energistyrelsens redegørelse af 7. januar 2011

1. Ny registerforordning på vej

Den 17. juni 2011 blev der på Klimakomitémødet vedtaget en ny registerforordning, som hovedsageligt regulerer driften af det fælles EU-register i relation til tredje kvotehandelsperiode (2013-2020). Forordningen skal i kontrolprocedure hos Parlamentet og Rådet og vil formodentlig træde i kraft ultimo 2011.

Forordningen indeholder en række nye sikkerhedsbestemmelser af væsentlig betydning, der fremsættes som opfølgning på den økonomiske kriminalitet og de cyber-angreb, som har været rettet mod medlemsstaternes kvoteregistre.

Forordningen indfører blandt andet en 26-timers transaktionsforsinkelse på de fleste overførsler i registeret. Overførsler kan endvidere kun igangsættes mandag-fredag mellem kl. 10.00 og 16.00 dansk tid. I dag er der ingen begrænsninger på overførsler. Bestemmelsen giver kontohavere mulighed for inden for 24 timer at anmode registeradministratoren om at annullere transaktioner, som er igangsat svigagtigt, fx ved hackerangreb.

Forordningen skærper minimumskravene for den dokumentation, der kræves fra kontohavere, således at der ved ansøgning om en konto i tillæg til den dokumentation, som allerede kræves (dokumentation for identitet og bopælsadresse; bankoplysninger, selskabsoplysninger mv.), tillige bl.a. skal indhentes kopi af straffeattest fra personkontohavere, som er fysiske personer, samt fra direktionsmedlemmerne i de selskaber (juridiske personer), som er personkontohavere i registrene - samt fra alle kontohaveres repræsentanter i registrene. Dette indføres, fordi registeradministratorerne kan afvise en kontohaver eller kontorepræsentant, hvis ansøgeren undersøges for eller i de foregående 5 år er dømt for svindel med CO₂-kvoter eller kreditter, hvidvask, terrorfinansiering eller anden alvorlig kriminalitet, hvor en registerkonto kan anvendes som instrument.

Forordningen indfører nye kontokategorier og tilhørende rettigheder, sådan at beholdningskonti kun kan overføre kvoter og kreditter til en foruddefineret liste over konti, som kontohaveren har tillid til. Hvis en kontohaver ønsker at overføre til en anden konto, skal kontohaveren enten ændre listen over konti, som kontohaveren har tillid til, eller overføre kvoterne til en handelskonto, hvor der som udgangspunkt ikke er begrænsninger på, hvilke konti, som kontohaveren kan overføre til. Kontohaveren kan dog anmode om, at samme begrænsning også

skal gælde for handelskonti. Bestemmelserne sikrer kontohavere mod, at kvoter overføres til uautoriserede konti.

Forordningen giver flere organer bedre muligheder for at indhente oplysninger fra det fælles EU-register, herunder EUROPOL, som gives permanent læseadgang til alle data i det fælles EU-register.

Forordningen giver registeradministratorerne mulighed for midlertidigt at suspendere konti, brugeradgange eller specifikke kvoter eller kreditter, hvis der er mistanke om, at disse er involveret i svindel, hvidvask, terrorfinansiering eller anden alvorlig kriminalitet.

Forordningen skjuler CO₂-kvoter og kreditters serienumre. Bestemmelsen skal give markedet mulighed for at handle i god tro i forhold til evt. påståede stjålne kvoter, som måtte være i omløb.

Forordningen fastslår, at CO₂-kvoter og kreditter er ombyttelige, dematerialiserede instrumenter, som kan handles på markedet. Bestemmelsen søger at harmonisere de nationale formueretlige regler om behandlingen af kvoter, sådan at CO₂-kvoter altid behandles som gældsbreve. Ved et erstatningskrav om at få kvoter retur, kan det kun søges at få samme slags kvoter tilbage. Et erstatningskrav kan ikke rettes mod specifikt angivne kvoter, eftersom alle kvoter er ombyttelige og lige gyldige. Samtidig fastsættes, at transaktioner i registeret er endelige, og at en transaktion aldrig kan annulleres. Bestemmelsen beskytter godtroende erhververe. Bestemmelsen forhindrer ikke, at man under national ret kan komme frem til, at der skal ske en tilbageførsel af kvoter i form af en ny transaktion fra erhververe i ond tro.

Klima- og Energiministeriet har den 17. maj 2011 sendt grundnotat til Europaudvalget (alm. del bilag 407) og Miljø- og Planlægningsudvalget (alm. del bilag 598) om den nye forordning, som på daværende tidspunkt var berammet til afstemning den 19. maj 2011.

2. IT-sikkerhed

Den 19. januar 2011 suspendede Europa-Kommissionen transaktioner i alle europæiske kvoteregistre som opfølgning på en række cyber-angreb mod visse europæiske kvoteregistre, hvor det med forskellige metoder lykkedes for kriminelle at stjæle kvoter fra konti i disse registre. Der har ikke været nogen succesfulde angreb mod det danske register.

Kommissionen og medlemslandene blev herefter enige om en række nye minimumskrav, som hvert register skulle leve op til, førend suspensionen kunne ophæves.

Som opfølgning på de nye krav fik det danske kvoteregister udført en omfattende sikkerhedstest af et eksternt konsulentfirma med et positivt resultat. Kvoteregisteret fremskyndede endvidere udvikling af registersoftwaren vedrørende nogle nye sikkerhedsløsninger, bl.a. at alle log-ins samt transaktioner skal bekræftes med en SMS-engangskode udover det almindelige brugernavn og password. Det er en løsning, som sikrer den enkelte kontohaver bedre mod sikkerhedsbrud, hvis kontohaveren ikke selv opretholder et vist sikkerhedsniveau på sin egen computer.

Det danske register genåbnede den 4. april 2011. I EU-regi deltager Energistyrelsen i en arbejdsgruppe, som ser på det fremadrettede arbejde med IT-sikkerhed i forhold til de eksisterende nationale kvoteregistre og i forhold til det nye fælles EU-register. De europæiske kvoteregistre vil den 1. januar 2012 teknisk set blive samlet i et fælles EU-register, som drives af Europa-Kommissionen, men hvert medlemsland skal fortsat administrere sit eget kvoteregister.

3. Dokumentationskrav

Personkonti

Som det fremgår af Energistyrelsens redegørelse af 7. januar 2011 (EPU 2010-11, alm. del, svar på spørgsmål 75), indførte Kvoteregisteret i oktober 2010 skærpede og tilrettede dokumentationskrav i lyset af de krav, som den reviderede registerforordning fra oktober 2010 stiller, og de muligheder, som den giver. De nye krav, der er indført i Kvoteregisterets vilkår på baggrund af den reviderede registerforordning, skærper de i forvejen høje dokumentationskrav for personkontohavere i det danske kvoteregister. Blandt andet indførte Kvoteregisteret - på anbefaling fra SKAT Økokrim - for personkonti krav om, at alle selskaber, der har eller ønsker en konto i det danske kvoteregister, skal være momsregistrerede i Danmark uanset i hvilke lande, de er registrerede som selskaber. På anbefaling fra SØK indførte Kvoteregisteret endvidere, at mindst én af de to kontorepræsentanter, som hver kontohaver skal udnævne, skal have permanent bopæl i Danmark.

Alle personkonti blev bedt om senest primo januar at levere dokumentation i overensstemmelse med de skærpede vilkår. De konti, som ikke leverede dokumentation, blev blokeret og efterfølgende lukket, hvis dokumentation ikke blev modtaget inden for en rimelig frist. Nogle kontohavere anmodede selv om at få deres konti lukket, eftersom de ikke kunne eller ville leve op til de skærpede krav. Flere af de resterende konti, som leverede dokumentation i henhold til de skærpede vilkår, er fortsat under sagsbehandling og deres konti er åbne for handel. For enkelte konti har de skærpede krav givet anledning til yderligere drøftelser med SKAT Økokrim og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Disse få konti er fortsat åbne, mens deres situation afklares.

Kvoteregisteret har pr. 27. juni 2011 65 personkonti. Af de 65 personkonti er 31 konti blokerede for handel. Disse konti indeholder kvoter og kan derfor ikke umiddelbart lukkes. Kammeradvokaten har sammen med Kvoteregisteret fastlagt en proces for, hvordan disse konti skal håndteres, sådan at de endelig kan lukkes, hvis kontohaveren ikke har levet op til en række krav inden udløbet af en nærmere fastsat frist.

I Energistyrelsens redegørelse af 22. marts 2010 er anført i afsnit 4 om Kvoteregisterets drift i Miljøstyrelsen, at Kvoteregisteret medio 2007 ifølge oplysninger fra Kvoteregisterets medarbejdere frafaldt registerforordningens krav om kopi af rejsepas til dokumentation af en kontoansøgers identitet. Energistyrelsen har foretaget en nærmere gennemgang af den historiske dokumentation for de konti, som er åbnet fra Kvoteregisterets oprettelse i 2005 og frem til, at Kvoteregisteret blev overført til Energistyrelsen pr. 1. januar 2008. Det har ikke været muligt ud fra gennemgangen at komme beslutningsgrundlaget nærmere. Samtidig viser gennemgangen, at der ikke er journaliseret tilstrækkelig dokumentation for, at registerforordningens dokumentationskrav har været håndhævet systematisk fra Kvoteregisterets oprettelse i 2005.

Driftslederkonti

Det fremgik af Energistyrelsens redegørelse af 7. januar 2011, at Kvoteregisteret er i gang med at indhente dokumentation relateret til de driftslederkonti, som kvoteomfattede energiproducenter og virksomheder skal have i Kvoteregisteret, og har modtaget et omfattende dokumentationsmateriale, som sagsbehandles i øjeblikket. Kvoteregisteret har pr. 27. juni 2011 378 driftslederkonti. Det var angivet i redegørelsen fra januar 2011, at 23 personkonti tilhørte driftsledere, som har valgt at have yderligere konti udover den obligatoriske driftslederkonto. En nærmere gennemgang af disse konti har vist, at kun 11 af disse konti er tilknyttet en driftslederkonto. De resterende 12 konti er derfor medtaget i den sagsbehandling af personkonti, som er beskrevet ovenfor.